

ศึก "เหล็ก" ข้ามโลก :

ภาษีเหล็ก 50% ของสหรัฐฯ จากนโยบายทศรัมภ์ 2.0
ที่ซ้ำเติม “วิกฤตเหล็กไทย”

9 ตุลาคม 2025

ศึก "เหล็ก" ข้ามโลก : ภาษีเหล็ก 50% ของสหรัฐฯ จากนโยบาย ทรัมป์ 2.0 ที่ซ้ำเติม “วิกฤตเหล็กไทย”

KEY SUMMARY

การปรับเพิ่มอัตราภาษีนำเข้าเหล็กของสหรัฐฯ เป็น 50% เพิ่มความเสี่ยงให้เหล็กจากต่างประเทศทะลักเข้ามามากขึ้น

การเพิ่มภาษีนำเข้าเหล็กภายใต้มาตรา 232 ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมเหล็กของไทยในด้านการแข่งขันทางภาษีที่สูงขึ้น แต่คาดว่าผลกระทบค่อนข้างจำกัด เนื่องจากมูลค่าการส่งออกเหล็กของไทยมีสัดส่วนที่ไม่มากเมื่อเทียบกับมูลค่าการผลิตเพื่อใช้งานในประเทศ อย่างไรก็ตาม ผลกระทบที่คาดว่าจะมีนัยสำคัญต่ออุตสาหกรรมเหล็กไทยคือ ผลทางอ้อมจากการที่เหล็กจากประเทศที่เคยได้รับการยกเว้นภาษีจะถูกระบายเข้ามายังไทยมากขึ้น ทั้งเหล็กคุณภาพสูงจากผู้ผลิตเหล็กที่มีศักยภาพในเอเชีย ได้แก่ ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ ซึ่งสามารถขนส่งระยะยาวสินค้ามายังไทยได้สะดวก ซ้ำเติมปัญหาเหล็กราคาถูกจากจีนที่ยังคงถูกส่งเข้ามาจำหน่ายในไทยอย่างต่อเนื่องจากโครงสร้างต้นทุนที่ต่ำ ทำให้มีความได้เปรียบในการกำหนดราคาได้ต่ำกว่าเหล็กที่ผลิตในไทย

เหล็กจากต่างประเทศที่ถูกระบายเข้ามาจะซ้ำเติมให้อัตราการใช้กำลังการผลิตเหล็กของไทยให้ลดต่ำลงกว่าเดิม จากผลผลิตเหล็กที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง

ในช่วงปี 2019-2025 ผลผลิตเหล็กไทยลดลงต่อเนื่อง 2.5% CAGR เนื่องจากราคาเหล็กที่ผลิตในประเทศไม่สามารถแข่งขันกับราคาเหล็กนำเข้าได้ ประกอบกับการกำลังการผลิตโดยรวมของประเทศที่เพิ่มขึ้นจากการตั้งโรงงานเหล็กแห่งใหม่ของนักลงทุนจากต่างชาติ ส่งผลให้อัตราการใช้กำลังการผลิตเหล็กของไทยโดยเฉลี่ยจากเดิมที่เคยอยู่ที่ประมาณ 57% ในปี 2016 ลดลงมาอยู่ที่ประมาณ 40% ในช่วงปี 2024-2025 ซึ่งหากมีการนำเข้าเหล็กเพิ่มขึ้น และเหล็กไทยยังไม่สามารถแข่งขันได้ ก็จะส่งผลให้ผลผลิตเหล็กและอัตราการใช้กำลังการผลิตเหล็กของไทยมีแนวโน้มลดลงไปอีก สะท้อนวิกฤตของอุตสาหกรรมการผลิตเหล็กของไทยที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

การประกาศพ่วงสินค้าอนุพันธ์ภายใต้มาตรา 232 จะกดดันให้การใช้งานวัสดุชิ้นส่วนที่เป็นเหล็กที่ผลิตในประเทศลดลง นอกจากนี้ สินค้าจากไทยมีโอกาสถูกจับตาเรื่องการสวมสิทธิ์

การกำหนดสินค้าที่มีเหล็กเป็นส่วนประกอบ 407 รายการที่ต้องเสียภาษีในอัตรา 50% จะกดดันให้ผู้ผลิตสินค้าในอุตสาหกรรมต่อเนื่องของไทยที่พึ่งพาการส่งออกไปยังสหรัฐฯ มีแนวโน้มหาวัสดุอื่นมาทดแทน ทำให้การใช้งานชิ้นส่วนและบรรจุภัณฑ์ที่เป็นเหล็กซึ่งผลิตในประเทศมีความเสี่ยงที่ความต้องการจะลดลง นอกจากนี้ การผลิตเหล็กและสินค้าในกลุ่มที่มีเหล็กเป็นส่วนประกอบของไทย มีสัดส่วนของมูลค่าการผลิตในประเทศ (Local content/Value added) ค่อนข้างต่ำ ซึ่งเป็นความเสี่ยงในการถูกพิจารณาให้สินค้าจากไทยเข้าข่ายสินค้าที่มีการสวมสิทธิ์ (Transshipment) ซึ่งจะถูกเก็บภาษีในอัตราที่สูงขึ้นอีก

ผู้ประกอบการสามารถปรับตัวด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และยกระดับไปสู่การผลิตสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่ม เพื่อความอยู่รอดในระยะยาว

ในระยะสั้น ผู้ประกอบการอาจแสวงหาตลาดใหม่เพื่อลดการพึ่งพาตลาดสหรัฐฯ เช่น ยุโรป ตะวันออกกลาง แอฟริกา ลาตินอเมริกา ขณะเดียวกัน ปัญหาเชิงโครงสร้างก็ยังคงต้องได้รับการแก้ไขควบคู่กันไป โดยเฉพาะการเพิ่มประสิทธิภาพ

การผลิต ผ่านการบริหารต้นทุนวัตถุดิบ การเพิ่มความยืดหยุ่นด้วยการจัดหาวัตถุดิบจาก Suppliers ที่หลากหลาย ตลอดจนการปรับปรุงเทคโนโลยีในกระบวนการผลิต นอกจากนี้ ยังต้องยกระดับไปสู่การผลิตสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่ม เพื่อป้องกันกับอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าที่มีมูลค่าสูง อาทิ ยานยนต์, การบินและอวกาศ และการป้องกันประเทศ รวมถึงพัฒนาไปสู่การผลิต Green steel ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานสากล ซึ่งกำลังเป็นที่ต้องการในห่วงโซ่อุปทานการผลิตสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และลดความเสี่ยงจากการใช้ภาษีคาร์บอนข้ามพรมแดนที่มีแนวโน้มถูกนำมาใช้ในหลายประเทศเพิ่มขึ้นนอกเหนือจากกลุ่มประเทศ EU

อุตสาหกรรมเหล็กไทยยังจำเป็นต้องอาศัยการสนับสนุนจากภาครัฐ ทั้งการเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน และการปกป้องอุตสาหกรรม

ภาครัฐมีส่วนสำคัญในการช่วยผู้ประกอบการเหล็กที่มีความเปราะบางจากทั้งปัจจัยภายนอกและปัญหาเชิงโครงสร้างของอุตสาหกรรม โดยเน้นไปที่มาตรการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เช่น การปรับลดค่าไฟฟ้าสำหรับผู้ผลิตเหล็ก การเพิ่มโอกาสให้ผู้ผลิตเหล็กลงทุนในเทคโนโลยีใหม่ ๆ อย่างการสร้างแรงจูงใจด้วยมาตรการทางภาษี การจัดหาแหล่งเงินทุน การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีสำหรับการผลิตเหล็กขั้นสูง สำหรับการปกป้องอุตสาหกรรมภาครัฐสามารถใช้มาตรการที่มีอยู่ เช่น Anti-dumping, Anti-circumvention รวมไปถึงความเข้มงวดในการอนุญาตจัดตั้งโรงงานเหล็กแห่งใหม่ของผู้ผลิตเหล็กจากต่างประเทศ กระตุ้นความต้องการใช้งานเหล็กไทยผ่านกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐและภาคเอกชน การส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมปลายน้ำ และอุตสาหกรรมสมัยใหม่ให้ใช้เหล็กที่ผลิตในประเทศในสัดส่วนสูง

เหตุใดสหรัฐฯ ต้องเก็บภาษีนำเข้าเหล็กในอัตราสูงถึง 50% ?

เหล็กถูกจัดว่าเป็น “Critical material” ภายใต้นโยบายการค้าที่ให้ความสำคัญกับสหรัฐฯ เป็นอันดับแรก (America first trade policy) เนื่องจากจำเป็นต้องใช้สำหรับการผลิตยุทธโปกรณ์ สร้างสะพาน ถนน เรือเดินสมุทร และโครงสร้างระบบขนส่งพลังงาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติ ประกอบกับที่ผ่านมา สหรัฐฯ มีการพึ่งพาเหล็กนำเข้าปริมาณมาก ส่งผลให้รัฐบาลประเมินว่าจะมีความเสี่ยงที่จะกระทบต่อความมั่นคง และโครงสร้างพื้นฐานสำคัญของประเทศให้เปราะบาง โดยเฉพาะหากเกิดสถานการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานเหล็ก

นอกจากนี้ การนำเข้าเหล็กจากต่างประเทศปริมาณมาก โดยเฉพาะประเทศใกล้เคียงที่มีศักยภาพในการผลิตเหล็กอย่างแคนาดา, เม็กซิโก และบราซิล รวมถึงการนำเข้าเหล็กจากจีน ซึ่งเป็นประเทศคู่กรณีสำคัญในการดำเนินนโยบายสงครามการค้า ก็ส่งผลให้อุตสาหกรรมเหล็กของสหรัฐฯ ต้องเผชิญปัจจัยกดดันรอบด้าน ทั้งการใช้กำลังการผลิตเหล็กในประเทศที่ลดลงจนทำให้โรงงานเหล็กจำนวนหนึ่งต้องปิดกิจการ การสูญเสียการจ้างงานในอุตสาหกรรมเหล็กกว่า 30,000 ตำแหน่ง โดยเฉพาะใน เพนซิลเวเนีย, โอไฮโอ และ มิชิแกน ที่มีแรงงานถูกเลิกจ้างเป็นจำนวนมาก การลงทุนในเทคโนโลยีการผลิตเหล็กและโรงงานใหม่ที่ลดลงเนื่องจากขาดความคุ้มค่าในการลงทุน ที่ทำให้อุตสาหกรรมเหล็กของสหรัฐฯ มีความเสี่ยงที่จะสูญเสียขีดความสามารถในการผลิตเหล็กคุณภาพสูงในระยะยาว

สหรัฐฯ เริ่มใช้มาตรการทางภาษีสำหรับการนำเข้าเหล็กและอะลูมิเนียม ภายใต้ Section 232 of the Trade Expansion Act of 1962 เป็นครั้งแรกในปี 2018 โดยกำหนดอัตราภาษีนำเข้าสินค้าเหล็กที่ 25% และอะลูมิเนียมที่ 10% ตามนโยบายของโดนัลด์ ทรัมป์ ที่ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีเป็นสมัยแรก อย่างไรก็ตาม แคนาดา และเม็กซิโกประสบความสำเร็จในการเจรจาต่อรอง เพื่อยกเว้นภาษีเหล็กดังกล่าว (Exemption)

ส่วนเกาหลีใต้, บราซิล, อาร์เจนตินา, ญี่ปุ่น, สหภาพยุโรป และสหราชอาณาจักร แม้จะเจรจาต่อรองได้รับการยกเว้นภาษี 25% แต่ก็เป็นกรยกเว้นแบบไม่สมบูรณ์ เนื่องจากมีการกำหนดปริมาณการนำเข้า หรือประเภทสินค้านำเข้าที่จะไม่เสียภาษีในอัตราดังกล่าว (Tariff-Rate Quotas : TRQ) ขณะที่ประเทศส่วนใหญ่ รวมถึงไทย ถูกกำหนดอัตรารภาษีนำเข้าสินค้าเหล็กในอัตรา 25% ตั้งแต่ปี 2018 เป็นต้นมา

ล่าสุดเมื่อเดือนมิถุนายน ที่ผ่านมามี สหรัฐฯ ประกาศเพิ่มอัตรารภาษีนำเข้าสินค้าเหล็กเป็น 50% ในการเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีสมัยที่ 2 ของโดนัลด์ ทรัมป์ ได้ประกาศใช้กฎหมายภายใต้ Section 232 (Proclamation 10896) ซึ่งกำหนดให้จัดเก็บภาษีนำเข้าสินค้าเหล็กที่ 25% ครอบคลุมจากทุกประเทศ เมื่อ 12 มีนาคม 2025 โดยยุติข้อยกเว้นทางภาษีใด ๆ ที่เคยมีมาก่อนหน้า และประกาศเพิ่มอัตรารภาษีนำเข้าสินค้าเหล็กจาก 25% เป็น 50% โดยมีผลบังคับใช้เมื่อ 4 มิถุนายน 2025 ซึ่งมีเพียงสหราชอาณาจักรเท่านั้น ที่ได้รับการผ่อนปรนให้คงอัตรารภาษีนำเข้าสินค้าเหล็กไว้ที่ 25% ยิ่งไปกว่านั้น ยังมีการพ่วงรายการสินค้าประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีชิ้นส่วนที่ทำจากเหล็กอีกกว่า 407 รายการ (Derivative products) เช่น เครื่องซักผ้า, ตู้เย็น, เครื่องอบผ้า, เครื่องล้างจาน, ตู้รถไฟ และอาหารที่บรรจุอยู่ในภาชนะเหล็กและอะลูมิเนียม ที่ต้องคำนวณสัดส่วนมูลค่าองค์ประกอบของเหล็กในสินค้าแต่ละประเภท (Steel content) เพื่อเสียภาษีในอัตรา 50% ด้วยเช่นกัน

Box : ภาษีเหล็กภายใต้ Section 232 คืออะไร ?

มาตรา 232 ภายใต้กฎหมาย Trade Expansion Act of 1962 เป็นกฎหมายการค้าของสหรัฐฯ ที่ให้อำนาจประธานาธิบดีสหรัฐฯ ดำเนินมาตรการด้านการค้าต่อสินค้านำเข้าที่อาจเป็นภัยต่อ “ความมั่นคงของสหรัฐฯ” (National Security) โดยเฉพาะหากการพึ่งพาการนำเข้าสินค้านี้สูงเกินไป จนกระทบต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับกลาโหม หรือโครงสร้างพื้นฐานสำคัญ ซึ่งเหล็กเป็นหนึ่งในสินค้าที่ถูกจัดอยู่ในกลุ่มนี้ โดยปัจจุบันมีการกำหนดภาษีสินค้านำเข้าไปยังสหรัฐฯ ภายใต้ HS Code 72 และ 73 ในอัตรา 50% ยกเว้นสินค้าเหล็กจากสหราชอาณาจักรที่ยังจัดเก็บในอัตรา 25%

นอกจากนี้ สหรัฐฯ ยังได้ขยายขอบเขตการเก็บภาษีภายใต้ Section 232 ไปยังสินค้าอื่น ๆ (Derivative products) ที่มีส่วนประกอบของเหล็กและอะลูมิเนียมด้วยเช่นกัน ส่งผลให้มีสินค้าสำเร็จรูปที่ได้รับผลกระทบกว่าอีก 407 รายการ ครอบคลุมสินค้าในหมวดต่าง ๆ ได้แก่

- **สินค้าอุตสาหกรรม** : กังหันลมและส่วนประกอบ, รถเครน, รถปราบดิน และตู้รถไฟ
- **เครื่องใช้ไฟฟ้าในครัวเรือน** : ตู้เย็น, เครื่องปรับอากาศ, เครื่องล้างจาน, เตาอบ, เครื่องซักผ้า และไมโครเวฟ
- **ยานยนต์** : รถบรรทุกพ่วง, ชิ้นส่วนรถยนต์บางประเภท และรถจักรยานยนต์
- **สินค้าอุปโภคบริโภค** : ผลิตภัณฑ์ที่บรรจุในบรรจุภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของเหล็กหรืออะลูมิเนียม
- **สินค้าอื่น ๆ** : เฟอร์นิเจอร์โลหะ, ท่อเหล็ก, ลวด, ตะปู และเครื่องมือต่าง ๆ

ทั้งนี้การจัดเก็บภาษีสินค้า Derivative products เพิ่มเติม จะจัดเก็บในรูปแบบ Ad Valorem Tariff หรือภาษีที่เก็บตามสัดส่วน (ร้อยละ) ของมูลค่าสินค้านำเข้า ตัวอย่างเช่น ราคาเครื่องล้างจานนำเข้า 1,000 USD ซึ่งมีมูลค่าเหล็กและอะลูมิเนียมที่เป็นส่วนประกอบ (Metal content) คิดเป็น 700 USD ก็จะนำมูลค่า 700 USD นี้ ไปคำนวณกับอัตรารภาษีนำเข้า

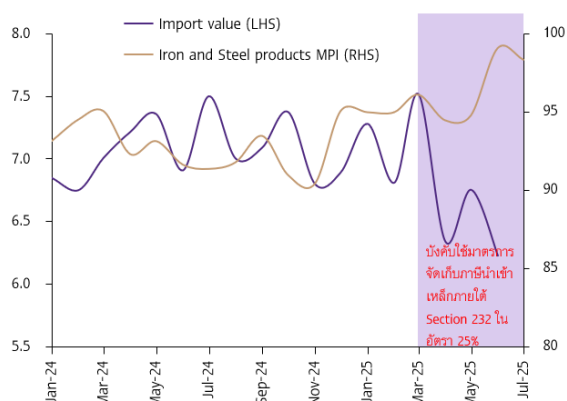
มาตรการกีดกันนำเข้าเหล็กของสหรัฐฯ ส่งผลกระทบแล้วหรือยัง ?

การนำเข้าสินค้าเหล็กของสหรัฐฯ ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ หลังจากเริ่มมีการบังคับใช้มาตรการจัดเก็บอัตราภาษีเหล็กภายใต้ Section 232 แบบถาวรแล้ว โดยมูลค่าการนำเข้าสินค้าเหล็กของสหรัฐฯ ในเดือนมีนาคม 2025 อยู่ที่ 7.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงมาอยู่ที่ 6.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในเดือนมิถุนายน 2025 และคาดว่าหลังจากที่สหรัฐฯ ประกาศเพิ่มอัตราภาษีนำเข้าสินค้าเหล็กเป็น 50% ซึ่งมีผลเมื่อ 4 มิถุนายน 2025 ที่ผ่านมานั้น การนำเข้าเหล็กของสหรัฐฯ จะมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องอย่างมีนัยสำคัญ

แม้การใช้มาตรการทางภาษีจะช่วยให้การนำเข้าเหล็กของสหรัฐฯ ลดลง และสามารถกระตุ้นการผลิตเหล็กในสหรัฐฯ สะท้อนจากดัชนีผลผลิตเหล็กและผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเหล็กของสหรัฐฯ ที่ปรับตัวสูงขึ้น หลังจากประกาศเพิ่มอัตราภาษีนำเข้าสินค้าเหล็ก แต่ในระยะข้างหน้า การขยายขอบเขตการจัดเก็บภาษีของรายการสินค้า Derivative products เพิ่มเติม อาจส่งผลกระทบต่อไปยังอุตสาหกรรมต่อเนื่องในสหรัฐฯ ที่มีการใช้งานเหล็กในสัดส่วนสูง อาทิ การผลิตรถยนต์ การผลิตเครื่องจักร ภาคก่อสร้าง ที่อาจเผชิญความท้าทายทางด้านต้นทุนที่เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งอาจจำเป็นต้องผลักภาระต้นทุนที่เพิ่มสูงขึ้นไปยังลูกค้า และผู้บริโภคต่อไป

รูปที่ 1 : มูลค่าการนำเข้าสินค้าเหล็ก และดัชนีผลผลิตเหล็กและผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเหล็กของสหรัฐฯ

หน่วย : พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (LHS), Index (2017=100, sa) (RHS)

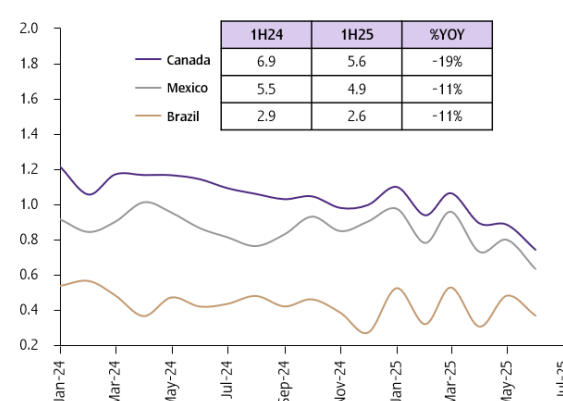

หมายเหตุ : คำนวณเฉพาะมูลค่าการนำเข้าสินค้าใน HS Code 72 (เหล็กและเหล็กกล้า) และ HS Code 73 (ของที่ทำขึ้นจากเหล็กกล้า)

ที่มา : การวิเคราะห์โดย SCB EIC จากข้อมูลของ trademap และ CEIC

รูปที่ 2 : มูลค่าการส่งออกสินค้าเหล็กไปยังสหรัฐฯ ของประเทศผู้ส่งออกสำคัญ

หน่วย : พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

หมายเหตุ : คำนวณเฉพาะมูลค่าการนำเข้าสินค้าใน HS Code 72 (เหล็กและเหล็กกล้า) และ HS Code 73 (ของที่ทำขึ้นจากเหล็กกล้า)

ที่มา : การวิเคราะห์โดย SCB EIC จากข้อมูลของ trademap

นอกจากนี้ ยังต้องจับตาผลของการเข้าซื้อกิจการบริษัท U.S. Steel โดยบริษัท Nippon Steel ของญี่ปุ่น ซึ่งมีข้อตกลงที่น่าสนใจ ได้แก่ รัฐบาลสหรัฐฯ จะได้รับ "หุ้นทองคำ" (Golden share) ซึ่งให้อำนาจประธานาธิบดีในการยับยั้งการตัดสินใจสำคัญบางอย่างของบริษัท เช่น การปิดโรงงาน การย้ายสำนักงานใหญ่ การถ่ายโอนการผลิตออกนอกสหรัฐฯ ที่จะมีผลสำคัญต่อทิศทางอุตสาหกรรมเหล็กของสหรัฐฯ ทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตจากการถ่ายทอดเทคโนโลยีสมัยใหม่จากญี่ปุ่น ที่จะช่วยให้บริษัท U.S. Steel มีความสามารถในการแข่งขันมากขึ้น รวมถึงสามารถรักษาสถานะการผลิตและการจ้างงาน นอกจากนี้ คีลดังกล่าวจะส่งผลให้บริษัท Nippon Steel กลายเป็นผู้ผลิตเหล็กรายใหญ่อันดับสองของโลก รองจากบริษัท China Baowu Group จากจีน ซึ่งจะทำให้บริษัท Nippon Steel มีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางราคา และมีความได้เปรียบในการแข่งขันในตลาดโลกมากขึ้น

ผู้ส่งออกที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการภาษีนำเข้าสินค้าหลักของสหรัฐฯ ประกอบด้วยผู้ส่งออกจากประเทศที่เคยได้รับการยกเว้นอัตราภาษีนำเข้าหลัก (Exemptions) และประเทศที่เคยได้รับ Tariff-Rate Quotas (TRQs) ภายใต้ Section 232 ได้แก่ แคนาดา, เม็กซิโก, บราซิล, อาร์เจนตินา, ออสเตรเลีย, สหราชอาณาจักร, สหภาพยุโรป, ญี่ปุ่น, เกาหลีใต้ และยูเครน ที่ล้วนเป็นประเทศผู้ส่งออกสินค้าหลักที่สำคัญไปยังสหรัฐฯ ซึ่งต้องเผชิญกับต้นทุนทางภาษีที่เพิ่มขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยการส่งออกหลักจากกลุ่มประเทศดังกล่าวไปยังสหรัฐฯ ลดลงอย่างมีนัยสำคัญหลังจากที่มีการบังคับใช้มาตรการจัดเก็บภาษีนำเข้าหลักแบบถ้วนหน้า โดยเฉพาะ แคนาดา ซึ่งเป็นประเทศผู้ส่งออกหลักสำคัญ ที่สหรัฐฯ มีการนำเข้าหลักจากแคนาดาคิดเป็นสัดส่วนกว่า 16% ของมูลค่าการนำเข้าหลักของสหรัฐฯ โดยรวม

อุปสรรคในการส่งออกสินค้าหลักไปยังสหรัฐฯ จากมาตรการภาษีนำเข้าสินค้าหลัก ส่งผลให้ประเทศผู้ส่งออกหลักที่สำคัญ ปรับตัวรับมือในรูปแบบต่าง ๆ โดยพบว่าแคนาดา, เม็กซิโก และบราซิล ซึ่งเป็นผู้ส่งออกหลักรายสำคัญไปจำหน่ายยังสหรัฐฯ ต่างพิจารณาใช้มาตรการภาษีเพื่อตอบโต้สหรัฐฯ ในระยะสั้น รวมถึงวางแผนการรับมือในระยะยาว เช่น การขอเจรจาทางการค้าเพื่อขอโควตาการนำเข้าสินค้าเป็นพิเศษ การกำหนด Tariff-rate quotas เพื่อป้องกันไม่ให้เหล็กที่ถูกกีดกันโดยสหรัฐฯ ทะลักเข้ามาตีตลาดในประเทศ

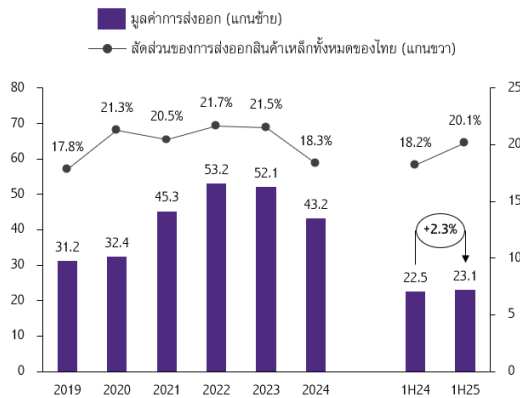
นอกจากนี้ อาเซียนยังเป็นเป้าหมายสำคัญในการระบายสินค้าหลัก โดยส่งผลให้ประเทศต่าง ๆ ในอาเซียนได้มีการออกมาตรการปกป้องอุตสาหกรรมเหล็กในประเทศ เช่น มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด (Anti-dumping : AD) มาตรการตอบโต้การหลบเลี่ยงมาตรการ AD (Anti-circumvention : AC) อีกทั้ง ยังพบว่าเวียดนาม และมาเลเซีย มีการใช้มาตรการที่เข้มงวดมากขึ้น โดยมีการเพิ่มอัตราภาษีนำเข้าสินค้าหลัก เพื่อปกป้องอุตสาหกรรมเหล็กในประเทศจากการทะลักเข้ามาของสินค้าหลักจากต่างประเทศ หลังจากที่เริ่มเห็นสัญญาณของการปรับตัวเพื่อหาตลาดใหม่ ของประเทศที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการภาษีนำเข้าสินค้าหลักของสหรัฐฯ

มาตรการเก็บภาษีนำเข้าหลักของสหรัฐฯ กระทบอุตสาหกรรมเหล็กไทยอย่างไร ?

การปรับเพิ่มอัตราภาษีนำเข้าหลักของสหรัฐฯ เป็น 50% ส่งผลกระทบทางตรงต่อความสามารถในการแข่งขันของสินค้าหลักส่งออกของไทย จากภาระต้นทุนภาษีเพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัว ประกอบกับประเทศคู่แข่งได้เปรียบทางด้านโครงสร้างต้นทุนการผลิตสินค้าที่ต่ำกว่า มูลค่าการส่งออกหลักและผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเหล็กที่ไทยมีการส่งออกไปยังสหรัฐฯ คิดเป็นสัดส่วนประมาณ 20% ของมูลค่าการส่งออกหลักและผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเหล็กทั้งหมดของไทยโดยรวม โดยส่วนใหญ่เป็นผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเหล็ก ได้แก่ เตาอบ และอุปกรณ์ทำอาหาร, เหล็กโครงสร้างอาคาร, ท่อเหล็ก, ข้อต่อ, ลวด, ตะปูเกลียว, เหล็กแผ่น และเหล็กแถบ

รูปที่ 3 : มูลค่าการส่งออกสินค้าหลักของไทยไปยัง สหรัฐฯ

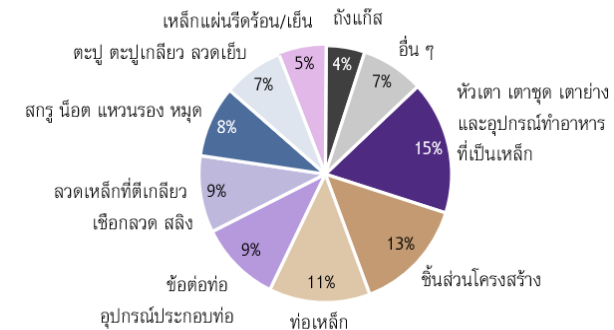
หน่วย : พันล้านบาท

หมายเหตุ : คำนวณเฉพาะมูลค่าการนำเข้าสินค้าใน HS Code 72 (เหล็กและเหล็กกล้า) และ HS Code 73 (ของที่ทำขึ้นจากเหล็กกล้า)
ที่มา : การวิเคราะห์โดย SCB EIC จากข้อมูลของกระทรวงพาณิชย์

รูปที่ 4 : สัดส่วนการส่งออกของสินค้าหลักของไทย ไปยังสหรัฐฯ จำแนกตามประเภท

หน่วย : %

หมายเหตุ : คำนวณเฉพาะมูลค่าการนำเข้าสินค้าใน HS Code 72 (เหล็กและเหล็กกล้า) และ 73 (ของที่ทำขึ้นจากเหล็กกล้า)
ที่มา : การวิเคราะห์โดย SCB EIC จากข้อมูลของกระทรวงพาณิชย์

ทั้งนี้การประกาศให้การนำเข้าเหล็กไปยังสหรัฐฯ จากทุกประเทศ ต้องถูกจัดเก็บภาษีนำเข้าในอัตรา 25% ในเดือนมีนาคม 2025 กระทบต่อการส่งออกสินค้าเหล็กจากไทยไปยังสหรัฐฯ ไม่มากนัก เนื่องจากสินค้าเหล็กของไทยถูกจัดเก็บภาษีนำเข้าในอัตราดังกล่าวมาตั้งแต่ปี 2018 ประกอบกับสินค้าเหล็กไทยยังคงมีโอกาสในตลาดสหรัฐฯ ในช่วง 6 เดือน ถึง 1 ปี หลังจากประกาศมาตรการ เนื่องจากปริมาณการผลิตเหล็กในสหรัฐฯ ยังคงไม่สอดคล้องกับความต้องการ การใช้งานและจำเป็นต้องอาศัยระยะเวลาในการปรับการผลิต สะท้อนจากมูลค่าส่งออกเหล็กและผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเหล็กของไทยไปยังสหรัฐอเมริกในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2025 ที่ยังสามารถเติบโต 2.3% เมื่อเทียบกับมูลค่าการส่งออกในช่วงครึ่งปีแรกของปีก่อน

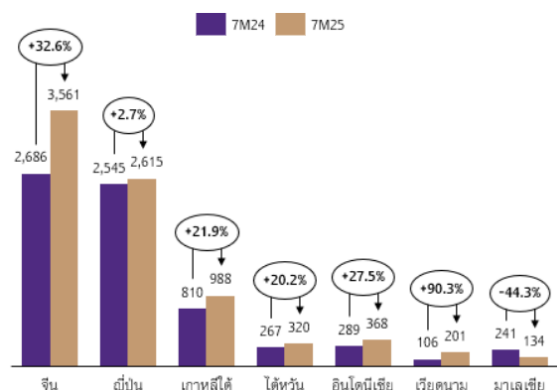
อย่างไรก็ตาม SCB EIC มองว่า หลังจากที่มีการปรับเพิ่มอัตราภาษีเหล็กนำเข้าของสหรัฐฯ จาก 25% เป็น 50% ในเดือนมิถุนายน 2025 ที่ผ่านมา จะเป็นแรงกดดันต่อการส่งออกเหล็กไทยไปสหรัฐฯ มากขึ้น จากภาระต้นทุนภาษีที่เพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัว แม้ว่าการใช้มาตรการทางภาษีเหล็กนำเข้าในรอบล่าสุดนี้ จะเป็นอัตราเดียวกันกับทุกประเทศทั่วโลก (ยกเว้น สหราชอาณาจักรที่ถูกเก็บในอัตรา 25%) แต่การส่งออกสินค้าเหล็กไทยก็ยังไม่สามารถแข่งขันกับประเทศคู่แข่งที่มีศักยภาพในการส่งออกเหล็กสูงกว่าได้ ทั้งอินเดีย, เวียดนาม และมาเลเซีย ที่ล้วนเป็นประเทศที่มีที่ตั้งอยู่ใกล้เคียงกับไทย และมีการผลิตสินค้าเหล็กตั้งแต่เหล็กต้นน้ำ ทำให้ได้เปรียบทางด้านโครงสร้างต้นทุนการผลิตสินค้าที่ต่ำกว่า และมีความสามารถในการแข่งขันด้านราคาได้ดีกว่าสินค้าเหล็กไทย ขณะที่ความสามารถในการแบกรับภาระต้นทุนภาษีที่เพิ่มขึ้นของสินค้าเหล็กที่ผลิตในไทยอาจทำได้ไม่มาก เนื่องจากอัตรากำไรอยู่ในระดับต่ำอยู่แล้ว จึงจำเป็นต้องส่งผ่านต้นทุนส่วนเพิ่มนี้ไปยังผู้บริโภค และกระทบความสามารถในการแข่งขันส่งออกสินค้าเหล็กของไทยไปยังสหรัฐฯ มากขึ้น

ในส่วนของผลกระทบทางอ้อม SCB EIC ประเมินว่า เหล็กจากต่างประเทศจะถูกระบายเข้ามายังไทยมากขึ้น หลังจากที่มีการบังคับใช้อัตราภาษีเหล็กนำเข้าของสหรัฐฯ จาก 25% เป็น 50% โดยเฉพาะเหล็กคุณภาพสูงจากญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ ข้ำเดิมผลกระทบจากปัญหาเหล็กจีนทะลักที่มีอยู่แต่เดิม การส่งสินค้าเหล็กไปจำหน่ายยังสหรัฐฯ ของประเทศผู้ส่งออกสินค้าเหล็กรายสำคัญจะเผชิญอัตราภาษีที่สูงขึ้น ทำให้ต้องหาตลาดระบายสินค้าเหล็ก ทั้งนี้อาเซียนเป็นหนึ่งในภูมิภาคที่จะเป็นแหล่งระบายสินค้าเหล็กของประเทศ

ผู้ส่งออกสินค้าเหล็กรายสำคัญ โดยเฉพาะจีน, ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ ซึ่งไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่มีความเสี่ยงในการเป็นจุดมุ่งหมายในการระบายสินค้าเหล็ก โดยเฉพาะเหล็กคุณภาพสูงจากผู้ผลิตเหล็กที่มีศักยภาพในเอเชีย ได้แก่ ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ ซึ่งทั้งสองประเทศนี้ เคยได้รับการยกเว้นภาษีด้วย Tariff-Rate Quotas (TRQs) ประกอบกับยังมีที่ตั้งอยู่ไม่ไกลจากไทย จึงทำให้สามารถขนส่งระบายสินค้ามายังไทยได้อย่างสะดวก และรวดเร็วกว่าประเทศที่อยู่ในภูมิภาคอื่นๆ ที่อยู่ไกลออกไป

รูปที่ 5 : การนำเข้าเหล็กของไทยจากประเทศคู่ค้าสำคัญ

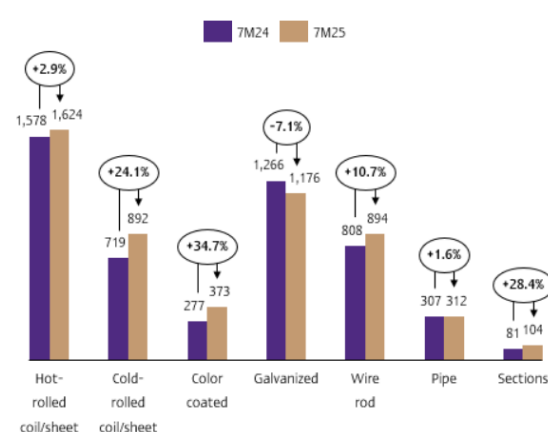
หน่วย : พันตัน

ที่มา : การวิเคราะห์โดย SCB EIC จากข้อมูลของกระทรวงพาณิชย์

รูปที่ 6 : การนำเข้าเหล็กสำเร็จรูปของไทย

หน่วย : พันตัน

ที่มา : การวิเคราะห์โดย SCB EIC จากข้อมูลของสถาบันเหล็ก

ขณะที่เหล็กไทยยังคงเผชิญภาวะวิกฤตเหล็กจีนทะลัก (China influx) โดยเหล็กราคาถูกจากจีนยังคงถูกส่งเข้ามาจำหน่ายในไทยอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าจีนจะไม่ได้รับผลกระทบจากการเพิ่มอัตราภาษีนำเข้าเหล็กและอะลูมิเนียมของสหรัฐฯ ก็ตาม เนื่องจากจีนไม่ใช่ประเทศผู้ส่งออกเหล็กรายใหญ่โดยตรงไปยังสหรัฐอเมริกา และถูกเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาด (Anti-dumping) และภาษีตอบโต้การอุดหนุน (Countervailing Duty - CVD) ในอัตราสูงมาตั้งแต่ก่อนมีการประกาศใช้มาตร 232 จนทำให้ปริมาณการส่งออกเหล็กจากจีนไปยังสหรัฐอเมริกามีสัดส่วนไม่มากเมื่อเทียบกับมูลค่าการส่งออกเหล็กทั้งหมดของจีน อย่างไรก็ตาม ปริมาณการผลิตเหล็กโดยรวมของจีนนั้นมากเป็นอันดับ 1 ของโลก และมีประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นเป้าหมายหลักของการส่งออก โดยจีนมีโครงสร้างต้นทุนที่ต่ำกว่าจากการผลิตปริมาณมากที่ทำให้เกิดการประหยัดต่อขนาด (Economies of scale) ทำให้มีความได้เปรียบในการกำหนดราคาได้ต่ำกว่าเหล็กที่ผลิตในภูมิภาคนี้ ประกอบกับวิกฤตอสังหาริมทรัพย์ในจีนที่ยังคงซบเซาจากภาวะอุปทานล้นตลาด การลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ใหม่ยังหดตัว เนื่องจากผู้พัฒนาอสังหาริมทรัพย์ประสบปัญหาทางการเงินและหนี้สินสูง รวมถึงครัวเรือนจีนมีความไม่มั่นใจในตลาดที่อยู่อาศัยและภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวจากมาตรการภาษีของสหรัฐฯ ทำให้ชะลอการซื้อที่อยู่อาศัยออกไป ส่งผลให้ปริมาณการใช้งานเหล็กในจีนฟื้นตัวได้ยาก

ทั้งนี้ที่ผ่านมาเหล็กที่ทะลักเข้ามาในไทยมักเป็นเหล็กสำเร็จรูปชั้นกลาง อย่างเหล็กแผ่นรีดร้อนชนิดม้วน (Hot-rolled coil) เพื่อนำไปผลิตต่อเป็นเหล็กสำเร็จรูปชั้นปลาย แต่พบว่า ไทยมีแนวโน้มนำเข้าสินค้าเหล็กสำเร็จรูปชั้นปลาย รวมถึงผลิตภัณฑ์ปลายน้ำที่ทำจากเหล็ก เช่น เหล็กขึ้นรูป (Sections) แผ่นเคลือบหรือทาสี (Color-coated steel) เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ผู้ผลิตเหล็กสำเร็จรูปชั้นปลายของไทยต้องเผชิญการแข่งขันที่รุนแรงขึ้น โดยเฉพาะกับเหล็กนำเข้าที่มีคุณภาพ และสามารถกำหนดราคาขายต่ำกว่าเหล็กที่ผลิตในประเทศ อีกทั้ง การนำเข้าสินค้าเหล็กสำเร็จรูปชั้นปลาย รวมถึงผลิตภัณฑ์ปลายน้ำที่ทำจากเหล็กเพิ่มมากขึ้น ยังกระทบไปยังความต้องการใช้งานเหล็กสำเร็จรูปชั้นกลางน้ำที่ผลิต

ในประเทศ อาทิ เหล็กแผ่นรีดร้อน เหล็กแผ่นรีดเย็น ที่แต่เดิมต้องแข่งขันรุนแรงกับสินค้านำเข้าอยู่แล้ว ซึ่งจะถูกซ้ำเติมด้วยความต้องการใช้ที่ลดลง เนื่องจากการนำไปใช้สำหรับเป็นวัตถุดิบที่นำไปผลิตต่อเป็นสินค้าสำเร็จรูปขึ้นปลายลดลงอีกด้วย

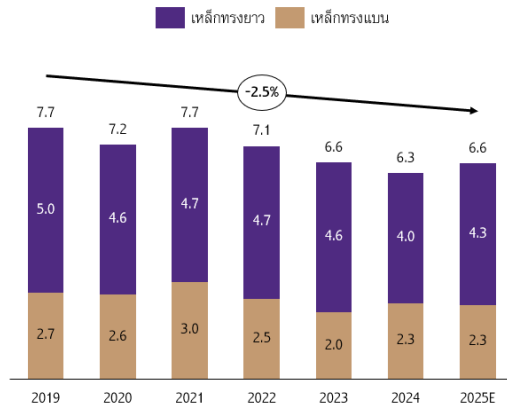
การกำหนดสินค้าอนุพันธ์เพิ่มเติมภายใต้มาตรา 232 จะเป็นปัจจัยกดดันให้ผู้ผลิตสินค้าในกลุ่มดังกล่าวพิจารณาปรับเปลี่ยนวัสดุของผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความต้องการใช้งานชิ้นส่วนที่ทำจากเหล็กลดลง โดยสินค้าอนุพันธ์ (Derivative products) จำนวน 407 รายการ อาทิ ชิ้นส่วนรถยนต์, เครื่องใช้ไฟฟ้า, เครื่องจักรหนัก, เพอร์นิเจอร์ และสินค้าอุปโภคบริโภคที่มีบรรจุภัณฑ์ที่เป็นเหล็ก จะต้องถูกนำส่วนประกอบที่เป็นเหล็ก (Steel content) ไปคำนวณอัตราภาษีในอัตรา 50% ส่งผลให้สินค้าเหล่านี้มีต้นทุนที่เพิ่มขึ้นในอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่มีการผลิตสินค้าเพื่อส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกา และก่อให้เกิดความยุ่งยากในพิธีศุลกากรเนื่องจากผู้ส่งออกจะต้องรายงานมูลค่าและปริมาณของส่วนประกอบที่เป็นเหล็ก/อะลูมิเนียม และที่มาของโลหะ (Melted and Poured/Smelted and Cast) อย่างละเอียด ซึ่งเพิ่มภาระด้านเอกสารและกระบวนการตรวจสอบ

สำหรับบางผลิตภัณฑ์ ผู้ผลิตมีแนวโน้มที่จะพิจารณาเปลี่ยนไปใช้วัสดุทดแทนชิ้นส่วนที่เป็นเหล็ก โดยเฉพาะสินค้าที่มีบรรจุภัณฑ์ที่เป็นเหล็กซึ่งสามารถหาวัสดุอื่นทดแทนได้ง่าย รวมถึงกลุ่มเครื่องใช้ไฟฟ้าขนาดเล็ก เพื่อลดภาระภาษีนำเข้าที่เพิ่มขึ้น และลดความยุ่งยากในการตรวจสอบและรายงานที่มาของชิ้นส่วนวัตถุดิบ โดยยังคงความสามารถในการแข่งขันในตลาดสหรัฐฯ ได้ ซึ่งการใช้วัสดุทดแทนจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของอุปสงค์ชิ้นส่วนเหล็กประเภทต่าง ๆ อาทิ กระป๋อง เหล็กขึ้นรูป ที่มีการผลิตในประเทศลดลง กดดันรายได้ของผู้ผลิตชิ้นส่วนดังกล่าวให้ลดลงตามด้วยเช่นกันนอกจากนี้ อุตสาหกรรมเหล็กของไทยมีความเสี่ยงค่อนข้างสูงในการถูกประเมินว่าเป็นสินค้าที่มีการ **สวมสิทธิ์ (Transshipment)** เนื่องจากมูลค่าเพิ่มในภาคการผลิตในประเทศ (Local Content / Value Added) **ค่อนข้างต่ำ** ซึ่งเป็นผลจากการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศในสัดส่วนที่ค่อนข้างสูง ทั้งการผลิตเหล็กกล้า และการผลิตสินค้ากลุ่มสินค้าอนุพันธ์ เช่น ชิ้นส่วนยานยนต์ เครื่องจักร เพอร์นิเจอร์ ฯลฯ ซึ่งเป็นกลุ่มสินค้าที่ประเทศไทยมีความเชื่อมโยงในห่วงโซ่อุปทานกับต่างประเทศสูง ทำให้ยากต่อการพิสูจน์ถิ่นกำเนิดสินค้าและการสร้างมูลค่าเพิ่มในประเทศที่แท้จริง

เหล็กจากต่างประเทศที่จะถูกระบายเข้ามายังไทย ทั้งเหล็กคุณภาพสูงจากญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ รวมถึงเหล็กราคาถูกจากจีน จะกดดันอัตราการใช้กำลังการผลิตในประเทศให้ต่ำลงต่อเนื่องและฟื้นตัวได้ยาก ทั้งในส่วนของผู้ผลิตเหล็กสำเร็จรูปชั้นกลาง และผู้ผลิตเหล็กสำเร็จรูปชั้นปลาย ซึ่งในช่วงที่ผ่านมาอุตสาหกรรมเหล็กไทยมีความเปราะบางจากวิกฤตเหล็กจีนทะลัก และได้ส่งผลให้แนวโน้มผลผลิตเหล็กของไทยในช่วงปี 2019-2025 ลดลงอย่างต่อเนื่องประมาณ 2.5% CAGR เนื่องจากเหล็กที่ผลิตในประเทศไม่สามารถแข่งขันกับเหล็กราคาถูกจากจีนได้ ผู้ผลิตจึงจำเป็นต้องลดการผลิตลงเพื่อบรรเทาภาวะขาดทุน ประกอบกับกำลังการผลิตเหล็กโดยรวมของประเทศที่เพิ่มขึ้นจากการตั้งโรงงานเหล็กแห่งใหม่ของนักลงทุนจากต่างชาติที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ก็ได้ส่งผลให้อัตราการใช้กำลังการผลิตเหล็กของไทยโดยเฉลี่ยจากเดิมซึ่งเคยอยู่ที่ประมาณ 57% ในปี 2016 ลดลงมาอยู่ที่ประมาณ 40% ในช่วงปี 2024-2025 สะท้อนวิกฤตของอุตสาหกรรมการผลิตเหล็กของไทยที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

รูปที่ 7 : ปริมาณการผลิตเหล็กในประเทศไทย

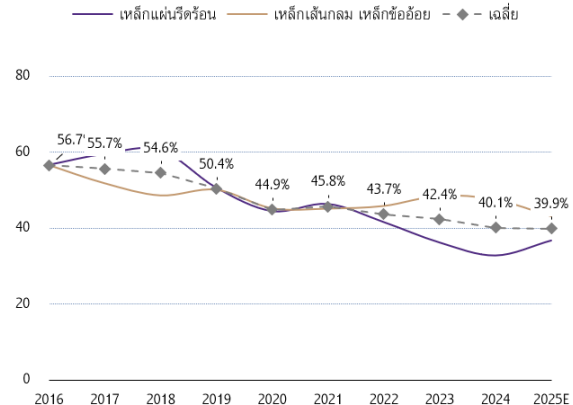
หน่วย : พันตัน

ที่มา : การวิเคราะห์โดย SCB EIC จากข้อมูลของสถาบันเหล็ก

รูปที่ 8 : อัตราการใช้กำลังการผลิตเหล็กในประเทศ

หน่วย : %

ที่มา : การวิเคราะห์โดย SCB EIC จากข้อมูลของ สศอ.

อุตสาหกรรมเหล็กไทยจะ何去何ตอย่างไรท่ามกลางความเสี่ยงรอบด้าน ?

นอกจากผู้ผลิตเหล็กไทยจะต้องรับมือกับวิกฤตเหล็กราคาถูกจาก China influx แล้ว ยังต้องเผชิญกับความท้าทายเพิ่มขึ้นจากสินค้าเหล็กจากประเทศอื่น ๆ ที่ถูกระบายเข้ามา จากผลกระทบของมาตรการปรับเพิ่มอัตราภาษีเหล็กของรัฐบาลสหรัฐฯ ด้วยเช่นกัน ซึ่งหากไม่มีการยกระดับประสิทธิภาพการผลิตสำหรับการแข่งขันกับเหล็กที่กำลังจะถูกนำเข้ามาตลาดมากขึ้น โดยเฉพาะกับเหล็กคุณภาพสูง และมีราคาถูกกว่า จากผู้ผลิตที่มีศักยภาพ อย่างญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ ก็จะทำให้กระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของเหล็กไทยที่จะเผชิญกับแรงกดดันมากขึ้นเรื่อย ๆ ต่อยาววิกฤตเหล็กไทยให้รุนแรงมากกว่าเดิม

SCB EIC เสนอแนวทางการปรับตัวของผู้ประกอบการ โดยหาตลาดส่งออกใหม่ที่มีศักยภาพ เพื่อรับมือผลกระทบจากการปรับเพิ่มอัตราภาษีเหล็กนำเข้าของสหรัฐฯ เป็น 50% ส่งผลกระทบทางตรงต่อความสามารถในการแข่งขันส่งออกสินค้าเหล็กของไทย จากภาระต้นทุนภาษีเพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัว ประกอบกับประเทศคู่แข่งได้เปรียบทางด้านโครงสร้างต้นทุนการผลิตสินค้าที่ต่ำกว่า จึงอาจขยายฐานลูกค้าด้วยการแสวงหาตลาดใหม่เพื่อลดการพึ่งพิงตลาดสหรัฐฯ เช่น ยุโรป, ตะวันออกกลาง, แอฟริกา ลาตินอเมริกา ที่มีการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานซึ่งขับเคลื่อนให้ความต้องการเหล็กยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

สำหรับผู้ผลิต และผู้ส่งออกสินค้าอื่น ๆ ที่มีเหล็กเป็นส่วนประกอบ (Derivative products) ที่ยังต้องพึ่งพิงตลาดสหรัฐฯ และสินค้าที่จำหน่ายเข้าชายฝั่งที่จะต้องนำไปคำนวณภาษีภายใต้ Section 232 จำเป็นต้องจัดทำระบบข้อมูลวัตถุดิบ (Bill of materials) ที่ครบถ้วน ซึ่งประกอบด้วยปริมาณ ราคา และแหล่งที่มา เพื่อนำไปคำนวณสัดส่วนมูลค่าเหล็กที่เป็นส่วนประกอบ รวมถึงหาแนวทางในการลดภาระภาษีได้อย่างเหมาะสม โดยอาจใช้โอกาสนี้พัฒนาผลิตภัณฑ์โดยใช้วัสดุอื่นมาทดแทนชิ้นส่วนเหล็ก

นอกจากนี้ ผู้ประกอบการไทยจำเป็นต้องปรับโครงสร้างการผลิตและจัดหาวัตถุดิบ โดยการเพิ่มสัดส่วนการใช้ Local content และจัดเตรียมเอกสารหลักฐานที่ชัดเจนในการพิสูจน์ถิ่นกำเนิดสินค้า เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกกล่าวหาว่าสวมสิทธิ์ ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่จะถูกเรียกเก็บภาษีนำเข้าที่เป็น Transshipment tariff มากกว่าปกติ และสหรัฐฯอเมริกากำลังเพิ่มความเข้มงวดในการดำเนินมาตรการสำหรับสินค้าที่เข้าชายฝั่งสวมสิทธิ์ในการส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกา

ขณะเดียวกัน ปัญหาเชิงโครงสร้างของอุตสาหกรรมเหล็กก็ยังคงได้รับการแก้ไขควบคู่กันไป โดยเฉพาะการเพิ่มประสิทธิภาพ และยกระดับไปสู่การผลิตสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่ม โดยผู้ผลิตเหล็กและผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเหล็ก จำเป็นต้องเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ผ่านการบริหารต้นทุนการจัดซื้อวัตถุดิบ การเพิ่มความยืดหยุ่นด้วยการจัดหาวัตถุดิบจาก Suppliers ที่หลากหลาย ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงของการเกิดภาวะห่วงโซ่อุปทานหยุดชะงัก จากสงครามการค้าและความขัดแย้งเชิงภูมิรัฐศาสตร์ ตลอดจนการปรับปรุงเทคโนโลยีในกระบวนการผลิตเพื่อลดต้นทุน

นอกจากนี้ การแข่งขันด้านราคาอาจไม่สามารถตอบโจทย์อุตสาหกรรมเหล็กไทยได้อย่างยั่งยืน เนื่องจากข้อจำกัดด้านโครงสร้างต้นทุนของเหล็กไทยที่ยังอยู่ในระดับสูง จากการที่ไทยไม่ได้มีการผลิตเหล็กต้นน้ำ ส่งผลให้อุตสาหกรรมเหล็กไทยควรยกระดับไปสู่การผลิตสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่ม เพื่อป้องกันกับอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าที่มีมูลค่าสูง (High-value added) อาทิ ยานยนต์ การบินและอวกาศ การป้องกันประเทศ ในรูปแบบการสร้างความร่วมมือพัฒนา Cluster industry เชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานเหล็ก กับภาคการผลิตอื่น ๆ ที่มีมูลค่าสูง รวมถึงเร่งปรับลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากการผลิต เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าสู่ Green supply chain ของสินค้าที่มีเหล็กเป็นส่วนประกอบ และช่วยลดความเสี่ยงจากการดำเนินมาตรการทางด้านภาษีคาร์บอนข้ามพรมแดน (CBAM) ในอัตราที่ค่อนข้างสูงสำหรับสินค้าในอุตสาหกรรมที่มีการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในปริมาณมาก ซึ่งเริ่มดำเนินการแล้วในสหภาพยุโรป (EU) และมีแนวโน้มในการขยายขอบเขตการใช้มาตรการดังกล่าวเพิ่มขึ้นในหลายประเทศทั่วโลก

อุตสาหกรรมเหล็กไทยยังจำเป็นต้องอาศัยการสนับสนุนจากภาครัฐ ทั้งมาตรการเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน และมาตรการปกป้องอุตสาหกรรม โดยภาครัฐควรดำเนินมาตรการเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน เช่น การบรรเทาปัญหาต้นทุนสำหรับผู้ประกอบการ ผ่านมาตรการปรับลดค่าไฟฟ้าสำหรับผู้ผลิตเหล็ก การจัดหาแหล่งเงินทุนสำหรับการติดตั้งอุปกรณ์การผลิตพลังงานหมุนเวียนเพื่อลดต้นทุนด้านพลังงาน การเพิ่มโอกาสให้ผู้ผลิตเหล็กสามารถลงทุนในเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และยกระดับไปสู่การผลิตสินค้าที่มีมูลค่าสูง อย่างการสร้างแรงจูงใจด้วยมาตรการทางภาษี การจัดหาแหล่งเงินทุน การสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรมสำหรับการผลิตเหล็กขั้นสูง อีกทั้ง ภาครัฐอาจมีบทบาทในด้านการเปิดเจรจาทางการค้า เพื่อหาคู่ค้าใหม่และขยายตลาดส่งออกสินค้าเหล็กไทย

ขณะที่อุตสาหกรรมเหล็กไทยยังจำเป็นต้องได้รับการปกป้องจากสินค้าที่ถูกนำเข้ามาท่วมตลาดอย่างต่อเนื่องควบคู่กันไป ซึ่งภาครัฐสามารถใช้มาตรการที่มีอยู่ เช่น Anti-dumping (AD), Anti-circumvention (AC) รวมถึงมาตรการอื่น ๆ ที่ช่วยปกป้องอุตสาหกรรมเหล็กไทยจากการค้าที่ไม่เป็นธรรม รวมไปถึงความเข้มงวดในการอนุญาตจัดตั้งโรงงานเหล็กแห่งใหม่ของผู้ผลิตเหล็กจากต่างประเทศ ที่จะกระทบให้อัตราการใช้กำลังการผลิตลดลงไปมากกว่าเดิม จนอยู่ในระดับวิกฤติ และควรคงมาตรการการส่งเสริมการลงทุนและการอนุญาตจัดตั้งโรงงานใหม่ไปจนกว่าจะสามารถฟื้นฟูปริมาณผลผลิตและอัตราการใช้กำลังการผลิตเหล็กของไทยได้

นอกจากนี้ ภาครัฐยังสามารถกำหนดมาตรการกระตุ้นความต้องการใช้งานเหล็กไทยผ่านกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และภาคเอกชน การส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมปลายน้ำ และอุตสาหกรรมสมัยใหม่ให้ใช้เหล็กที่ผลิตในประเทศในสัดส่วนสูง รวมถึงเพิ่มความเข้มงวดในการตรวจสอบมาตรฐานการผลิตเหล็กของโรงงานเหล็กที่มีอยู่ในประเทศ ตลอดจนตรวจสอบคุณภาพสินค้าเหล็กนำเข้าให้เป็นไปตามที่กำหนด ซึ่งหากภาครัฐสามารถดำเนินการส่งเสริมได้อย่างครอบคลุม ทั้งการออกมาตรการส่งเสริม และปกป้องอุตสาหกรรมก็จะมีช่วยให้อุตสาหกรรมเหล็กของไทยที่กำลังเปราะบางสามารถฟื้นตัว และเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการได้มากขึ้นในระยะข้างหน้า

บทวิเคราะห์โดย... <https://www.scbeic.com/th/detail/product/steel-tariffs-091025>

Disclaimer: This article is made by The Siam Commercial Bank ("SCB") for the purpose of providing information and analysis only. Any information and analysis herein are collected and referred from public sources which may include economic information, marketing information or any reliable information prior to the date of this document. SCB makes no representation or warranty as to the accuracy, completeness and up-to-dateness of such information and SCB has no responsibility to verify or to proceed any action to make such information to be accurate, complete, and up-to-date in any respect. The information contained herein is not intended to provide legal, financial or tax advice or any other advice, and it shall not be relied or referred upon proceeding any transaction. In addition, SCB shall not be liable for any damages arising from the use of information contained herein in any respect.

ผู้เชี่ยวชาญวิเคราะห์

วรรณโกมล สุภาชาติ (wannakomol.supachart@scb.co.th)

นักวิเคราะห์

INDUSTRY ANALYSIS

ดร. ยรรยง ไทยเจริญ

ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร สายงานวิจัยเศรษฐกิจและความยั่งยืน ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ (SCB EIC)

ปราณีดา ศยามานนท์

ผู้อำนวยการ ฝ่ายบริหารฝ่าย Industry Analysis

กัณณารัตน์ กาณจนวิสุทธิ์

นักวิเคราะห์อาวุโส

เชษฐวัฒน์ ทรงประเสริฐ

นักวิเคราะห์อาวุโส

วรรณโกมล สุภาชาติ

นักวิเคราะห์

ท่านพึงพอใจต่อบทวิเคราะห์นี้เพียงใด?

ความเห็นของท่าน สำคัญกับเรา

ร่วมตอบแบบสอบถาม 7 ข้อ
เพื่อนำไปพัฒนามาตรวิเคราะห์ของ
SCB EIC ต่อไป

คลิกเพื่อทำ
แบบสอบถาม

“Economic and business
intelligence for effective
decision making”

ECONOMIC INTELLIGENCE CENTER

ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ ธนาคารไทยพาณิชย์

เจาะลึก

สถานการณ์เศรษฐกิจ

เกาะติด

การเปลี่ยนแปลงที่ส่งผล
ต่อภาคธุรกิจ

อัปเดต

ประเด็นร้อนที่ไม่ควรพลาด

Stay connected

Find us at

@scbeic |

www.scbeic.com